

ประโยค ป.ธ. ๔
แปล ไทยเป็นมจร
สอบ วันที่ ๕ มีนาคม ๒๕๖๗

๑. นันทกุมารแม่นั้น ด้วยความเคารพในพระตถาคต จึงไม่อาจกราบทูลว่า ข้าแต่พระองค์ผู้เจริญขอพระองค์รับบาตรเถิดฯ แต่เธอคิดอย่างนี้ว่า พระศาสดา จักทรงรับบาตรที่หวั่นไต่ ๑ ในที่แม่นั้น พระศาสดาก็มิได้ทรงรับฯ นันทกุมารนอกนั้นก็คิดว่า จักทรงรับที่ริมเชิงบันได ๑ ที่ริมเชิงบันไดแม่นั้น พระศาสดาก็ไม่ทรงรับ ๑ นันทกุมารนอกนั้นก็คิดว่า จักทรงรับที่พระลานหลวง ๑ ที่พระลานหลวงแม่นั้น พระศาสดา ก็ไม่ทรงรับ ๑ พระกุมารปรารณาจะเสด็จกลับ จำเสด็จไปด้วยความไม่เต็มพระทัย ด้วยความเคารพในพระตถาคต จึงไม่สามารถกราบทูลว่า ขอพระองค์ทรงรับบาตรเถิด ขณะเสด็จไปก็ทรงคิดว่า พระองค์จักทรงรับในที่นี้ พระองค์จักทรงรับในที่นี้ ๑ ในขณะที่หญิงพวกอื่น เห็นเหตุการณ์นั้นแล้ว จึงบอกแก่นางชนบทกัลยาณีว่า แม่เจ้า พระผู้มีพระภาคทรงพานันทกุมารเสด็จไปแล้ว คงจักพรากนันทกุมารจากแม่เจ้า ๑ นางชนบทกัลยาณีแม่นั้น ได้ยินคำนั้นแล้ว มีหยาดน้ำยังไหลอยู่เที่ยวมีผมอันเกล้าได้กึ่งหนึ่ง รีบไปทูลว่า ข้าแต่พระลูกเจ้า ขอพระองค์พึงด่วนเสด็จกลับ ๑ คำนั้นของนาง ประหนึ่งตกไปตั้งขวางอยู่ในหทัยของนันทกุมารนั้น ๑ แม้พระศาสดา ก็ยังไม่ทรงรับบาตรจากพระหัตถ์ของนันทกุมารนั้นเลย ทรงนำนันทกุมารนั้นไปวิหารแล้ว ตรัสว่า นันทะ เธอจักบวชไหม ๑ นันทกุมารนั้นด้วยความเคารพในพระพุทธเจ้า จึงไม่ทูลว่า จักไม่บวช กลับทูลว่า ข้าแต่พระองค์ผู้เจริญ จักบวช พระเจ้าข้า ๑ พระศาสดารับสั่งว่า ภิกษุทั้งหลาย ถ้าอย่างนั้น เธอทั้งหลายจงให้นันทะบวชเถิด ๑ พระศาสดาเสด็จไปกรุงกบิลพัสดุ์บุรี ในวันที่ ๓ ทรงให้นันทกุมารบวชแล้ว ๑

๒. ในวันที่ ๗ พระมารดาของพระราหุล ทรงประดับพระกุมารแล้ว ทรงส่งไปสำนักพระผู้มีพระภาค ด้วยพระคำรัสว่า พ่อ พ่อจงดูพระสมณะซึ่ง แวดล้อมด้วยพระสมณะสองหมื่นรูป ทรงมีวรรณะดุสิตทองคำ มีวรรณะแห่ง พระรูปประดุจพรหมนั้น พระสมณะนี้เป็นบิดาของพ่อ ในเวลาที่บิดาของพ่อ นั้นประสูติ ได้มีหม้อทรัพย์ใหญ่ตั้งแต่เวลาพระองค์ออกบวช แม่ไม่พบเลย พ่อจึงไปทูลขอมรดกแก่พระองค์ท่านว่า ข้าแต่เสด็จพ่อ ข้าพระองค์เป็นกุมาร ถึงการอภิเษกแล้ว จักเป็นพระเจ้าจักรพรรดิ ข้าพระองค์มีความต้องการทรัพย์ ขอเสด็จพ่อโปรดประทานทรัพย์แก่ข้าพระองค์ เพราะบุตรย่อมเป็นเจ้าของ ทรัพย์ที่เป็นสมบัติของบิดา ฯ พระกุมารเสด็จไปสำนักพระผู้มีพระภาค ถวายบังคมแล้ว หวนได้ความสืเนหาในพระบิดา ว่าเรียงยินดีกราบทูลว่า ข้าแต่ พระสมณะ พระฉายาของเสด็จพ่อสบายดี ได้ยืมทูลคำแม่อื่นเป็นอันมากที่ สมควรแก่ตน ฯ พระผู้มีพระภาคทรงทำภักติกแล้ว ทรงอนุโมทนาแล้ว เสด็จลุกจากอาสนะ หลีกไป ฯ แม่พระกุมารก็ทูลขอว่า ข้าแต่พระสมณะ โปรดประทานมรดกแก่ข้าพระองค์เถิด ข้าแต่พระสมณะ โปรดประทานมรดก แก่ข้าพระองค์เถิด ดังนี้แล้ว เสด็จติดตามพระผู้มีพระภาคไป ฯ แม่พระผู้มี พระภาคก็ไม่ให้พระกุมารกลับ ฯ ฝ่ายปริชนกก็ไม่สามารถจะทูลเชิญพระกุมาร ผู้เสด็จไปกับพระผู้มีพระภาคให้เสด็จกลับได้ ฯ พระกุมารนั้นได้เสด็จไปถึง พระอารามทีเดียวกว่า พร้อมกับพระผู้มีพระภาค ด้วยประการฉะนี้ ฯ ลำดับนั้น พระผู้มีพระภาค ทรงดำริว่า กุมารนี้อยากได้ทรัพย์อันเป็นสมบัติของบิดา ซึ่งไปตามวิภูฏะ มีความคับแคบ เอาเถิด เราจักให้อริยทรัพย์ ๗ ประการ อันเราได้เฉพาะที่ดวงไม้โพธิ์แก่เธอ จะทำเธอให้เป็นเจ้าของมรดกอันเป็น โลกุตตระ ฯ

ใช้เวลา ๔ ชั่วโมง กับ ๑๕ นาที.

เฉลย ประโยค ป.ธ. ๔

แปล ไทยเป็นมคร

๑. โสปี ตถาคคการเวน ปตต์ โว ฆนเต คณหธาติ วตฺตํ นาสกฺขิ ฯ
 เอ่ว ปน จินฺเตสิ โสปานสีเส ปตต์ คณฺหิสฺสตีติ ฯ สตุธา ตสฺมีปี จานเ น
 คณฺหิ ฯ อิตโร โสปานปาทมูล คณฺหิสฺสตีติ จินฺเตสิ ฯ สตุธา ตตุธาปี น
 คณฺหิ ฯ อิตโร ราชกณเ คณฺหิสฺสตีติ จินฺเตสิ ฯ สตุธา ตตุธาปี น
 คณฺหิ ฯ กุมารโ นีวตฺตติกาโม อรุจียา กจฺจนฺโต ตถาคคการเวน ปตต์
 คณฺหธาติ วตฺตํ น สกฺโกติ อิท คณฺหิสฺสตีติ เอตฺถ คณฺหิสฺสตีติ จินฺเตนฺโต
 กจฺจติ ฯ ตสฺมี ขณเ อญฺญา อิตฺถิโย ตํ ทิสฺวา ชนปทกฺลยาณียา อาจิกฺขิสฺสุ
 อยฺเย ภควา นนทกุมารํ คเหตุวา คโต ตุมฺเหหิ ตํ วินา กริสฺสตีติ ฯ สปิ
 ตํ สุตฺวา อุกทพินฺทุหิ ปคฺฆรณเตเหว อทฺตฺลลฺลิจิเตหิ เกเสหิ เวเคน คนฺตฺวา
 ตฺวํ ไซ อยฺยปฺตฺต อาคจฺเจยฺยาสีติ อาห ฯ ตํ ตสฺสา วจฺน์ ตสฺส หทย
 ติริยํ ปตฺติวา วิย จิตํ ฯ สตุธาปีสฺส หตฺถโต ปตต์ อคฺคณฺหิตฺวาว ตํ วิหาร
 เนตฺวา ปพฺพชิสฺสตี นนฺทาติ อาห ฯ โส พุทฺธการเวน น ปพฺพชิสฺสสามีติ
 อวตฺวา อาม ฆนเต ปพฺพชิสฺสสามีติ อาห ฯ สตุธา เตนฺหิ ภิกฺขเว
 นนฺทํ ปพฺพาเซธาติ อาห ฯ สตุธา กปิลวตฺตฺตฺปุริ คนฺตฺวา ตติยทิวเส นนฺทํ
 ปพฺพาเซสิ ฯ

๒. สตุตฺเม ทิวเส ราชูลมาตา กุมารํ อลงฺกริตฺวา ภควโต สนฺติกํ
 เปเสสิ ปสฺส ตาต เอตํ วิสตีสฺสทสฺสสมณปริวตฺตํ สุวณฺณวณฺณํ พุรหมรูปวณฺณ
 สมณํ อยฺนเต ปีตา เอตสฺส ตว ปิตฺุโน ชาตกาเล มหนฺตา นิธิกฺุมภิโย อเหตุ
 ตสฺส นิภขมนกาลโต ปญฺจาย น ปสฺสามิ กจฺจ นํ ทายชฺชํ ยาจาทิ `อห
 ตาต กุมารโ อภิสํกํ ปตฺวา จกฺกวตฺตี ภวิสฺสามิ ชเนน เม อตฺถโต ชนํ เม
 เทหิ สามิโก หิ ปฺตฺโต ปิตฺุ สนฺตกสฺสาติ ฯ กุมารโ ภควโต สนฺติกํ คนฺตฺวา
 วนฺทิตฺวา ปิตฺุสิเนหํ ปฏฺฐิลภิตฺวา หจฺจตฺตฺจฺจ ฐฺชา เต สมณ ฌายาติ วตฺวา

อณฺเฏปี พหุ อตฺตโน อนฺรูปี วทนฺโต อญฺจาติ ฯ ภควา กตภตฺตกิจฺโจ
 อนฺโมทนฺ กตฺวา อญฺจาตยาสนา ปกฺกามิ ฯ กุมารโปี ทายชฺช เม สมณ เทหิ
 ทายชฺช เม สมณ เทหิติ ภควนฺตํ อนฺพนฺธิ ฯ ภควาปี กุมาริ น นีวตฺตาเปสิ
 ฯ ปรีชโนปี ภควตา สทฺธิ คจฺจนฺตํ นีวตฺเตตฺตํ นาสกฺขิ ฯ อิติ โส ภควตา
 สทฺธิ อารามเมว อคฺมาสิ ฯ ตโต ภควา จินฺเตสิ ยํ อยํ ปิตุ สนฺตํ ฐนํ
 อิจฺฉติ ตํ วญฺญานฺนุคตํ สวิฆาตํ หนฺนทสฺส โพรธิมุเล มยา ปฏฺฐิตทฺธํ สตฺตวิธํ
 อริยธฺนํ เทมิ โลกุตฺตรทายชฺชสฺส นํ สามีกํ กโรมีติ ฯ
